

ЛЕГЕНДАРНИЙ ДЕТЕКТИВ, ЗАПЛУТАНІ
СПРАВИ, НЕБЕЗПЕЧНІ ЗЛОЧИНЦІ

Усі знали лорда Еджвера. А також боялися. Подейкували, що він був сімейним тираном, а за своїми статками приховував садистські нахили. І ось Лондон здригається від звістки: Еджвера вбито. Тіло знайшли в особистій бібліотеці лорда. Здавалося б, класичний злочин. Якби не одна дивна деталь, про яку дізнається Пуаро: костюмований розіграш, що передував убивству. Кому спало на думку скоїти злочин у такий дивний спосіб? Під чиею маскою сховався вбивця?..

www.agathachristie.com

ISBN серії

ISBN 978-617-12-6900-2

9 786171 269002

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-7648-2

9 786171 276482

АГАТА КРІСТІ

СМЕРТЬ
ЛОРДА ЕДЖВЕРА

Agatha Christie®

АГАТА
КРІСТІ

ЛЕГЕНДАРНИЙ ПУАРО

СМЕРТЬ
ЛОРДА ЕДЖВЕРА

Agatha Christie[®]

ЛЕГЕНДАРНИЙ ПУАРО

AGATHA CHRISTIE

LORD EDGWARE
DIES

A Novel

АҒАТА КРІСТІ

СМЕРТЬ
ЛОРДА ЕДЖВЕРА

Роман

ХАРКІВ КЛУБ
2020 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111
К82

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Christie A. Lord Edgware Dies : A Novel / Agatha Christie. —
London : HarperCollins, 2016. — 288 p.
www.agathachristie.com

Переклад з англійської *Надії Хаєцької*

Дизайнер обкладинки *Євген Вдовиченко*

AGATHA CHRISTIE, POI-
ROT and the Agatha Chris-
tie Signature are registered
trade marks of Agatha Chris-
tie Limited in the UK and
elsewhere. All rights reserved.

Lord Edgware Dies © 1933
Agatha Christie Limited. All
rights reserved

Translation entitled «Смерть
лорда Еджвера» © 2020
Agatha Christie Limited. All
rights reserved

ISBN 978-617-12-7648-2
ISBN 978-617-12-6900-2 (серія)
ISBN 978-0-00-816485-0 (англ.)

- © Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2020
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художне оформлення, 2020

Докторові та місис Кемпбел-Томпсон

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Вечір у театрі

Пам'ять у людей коротка. Велике зацікавлення та хвилювання, викликані смертю Джорджа Альфреда Сент-Вінсента Марша, четвертого барона Еджвера, уже пройшли й забулися. Нові сенсації відсунули цю подію на другий план.

Ім'я мого друга, Еркюля Пуаро, ніколи відкрито не згадувалося у справі. Наважуюся сказати, це повністю відповідало його бажанням. Він обрав не світитися. Шану віддали іншим, як він і хотів. Ба більше, на виняткову особисту думку Пуаро, ця справа була однією з його невдач. Він завжди присягається, що лише випадкова заувага незнайомця на вулиці скерувала його на правильний шлях.

Проте саме його геній відкрив істину в цій справі. Якби не Еркюль Пуаро, я сумніваюся, що винного у злочині було б знайдено.

Тому, гадаю, настав час викласти те, що я знаю про справу, чорним по білому. Мені докладно відомо усі подробиці, і також згадаю, що цим рішенням здійснив бажання дуже чарівної леді.

Я часто згадую той день у бездоганній і чепурній невеличкій вітальні Пуаро, коли, проходячись сюди-туди

тією самою смугою килима, мій маленький друг виклав нам майстерний та вражаючий підсумок справи. Я розпочну свою історію з того ж місця, що й він тоді — з лондонського театру торік у червні.

У той час увесь Лондон божеволів від Карлотти Адамс. Роком раніше вона дала кілька вистав, які пройшли з великим успіхом. Цього разу її сезон тривав три тижні, а це був передостанній вечір.

Карлотта Адамс була молодою американкою, яка володіла дивовижним талантом виконувати сольні скетчі без жодного макіяжу чи декорацій. Здавалося, вона легко розмовляла всіма мовами. Її скетч про вечір у закордонному готелі був справді чудовий. На сцені по чергово проминали американські та німецькі туристи, представники англійських сімей середнього класу, дами з сумнівною репутацією, збіднілі російські аристократи та знуджені тактовні офіціанти.

Її скетчі були то сумні, то радісні, то знову сумні. Образ чехословацької жінки, що помирала в лікарні, просто підносив клубок до горла. А вже за хвилину ми заливалися сміхом, побачивши, як стоматолог, звично виконуючи свою роботу, мило спілкується зі своїми жертвами.

Програма міс Адамс закінчувалася, як вона оголосила, «кількома імітаціями».

І знову вона показала свій дивовижний хист. Здавалося, без жодного макіяжу, риси її обличчя раптом немов розчинялися, набуваючи обрисів відомого політика, знаменитої акторки чи світської левиці. Кожен із цих

персонажів виступав з короткою типовою промовою. До речі, ті промови були надзвичайно продумані. Здавалося, вони передражнявали кожну слабкість, властиву обраним суб'єктам.

Одним із її останніх утілень стала Джейн Вілкінсон, талановита молода американська акторка, популярна в Лондоні. Виступ був справді майстерний. Безглуздості, що лилися з її рота, були заряджені такою яскравою емоційною чарівністю, що, попри все, відчуваєш, ніби кожне слово сповнене якогось потужного фундаментального значення. Голос, із глибокою хрипкою ноткою, яким вона досконало володіла, п'янив. Стримані жести, кожен з яких на диво значимий, тіло, що злегка погойдувалося, навіть враження надзвичайної фізичної привабливості... Не уявляю, як Карлотті Адамс це вдавалося!

Я завжди був шанувальником прекрасної Джейн Вілкінсон. Її емоційні виступи хвилювали мене, і перед тими, хто захоплювався її красою, але не бачив у ній акторки, я завжди відстоював думку, що у неї надзвичайні акторські здібності.

Було трохи химерно чути той знайомий, ледь хрипливатий голос із фаталістичними нотками, які так часто проймали мене, і спостерігати, здавалося, пронизливий жест рукою, що повільно стискалася в кулак і розтискалася, а також різкий закид головою назад, щоб волосся відкрило обличчя, — як я збагнув, вона робила це наприкінці кожної драматичної сцени.

Джейн Вілкінсон належала до тих акторок, які покидають сцену заради шлюбу — лише для того, щоб повернутися на неї через кілька років.

Три роки тому вона вийшла заміж за багатого, але дещо дивакуватого лорда Еджвера. Подейкували, невдовзі вона покинула його. Хай там як, через півтора року після одруження вона знімалася в американських фільмах, а цього сезону з'явилася в успішній п'єсі в Лондоні.

Спостерігаючи за дотепною, але, мабуть, дещо злісною пародією Карлотти Адамс, я замислився про те, як відреагували на такі імітації обрані суб'єкти. Чи тишила їх слава, яку вони отримували через таку рекламу? Чи, може, їх дратувало те, що, зрештою, було навмисним викриттям їхніх професійних секретів. Хіба Карлотта Адамс не стала в позицію суперника, який каже: «О, це ж старий трюк! Дуже простий. Я покажу вам, як це робиться».

Я вирішив, що якби сам був суб'єктом імітації, це розлютило б мене. Звісно, я приховував би своє роздратування, але це безперечно не сподобалося б мені. Треба бути надзвичайно толерантним і мати чудове почуття гумору, щоб оцінити таке нещадне викриття.

Щойно я дійшов такого висновку, як приємний хрипкий сміх зі сцени відлунням пролунав позаду мене.

Я різко повернув голову. У кріслі одразу за мною, нахилившись вперед і привідкривши рота, сиділа жертва цієї пародії — леді Еджвер, більш відома як Джейн Вілкінсон.

Я одразу збагнув, що мої припущення виявилися цілком помилковими. Вона сиділа, нахилившись уперед, з напіввідкритими вустами, і в її очах світилися задоволення та захват.

Коли «пародія» завершилася, жінка голосно зааплодувала і, сміючись, повернулася до свого компаньйона, високого й надзвичайно привабливого молодика, який нагадував грецького бога, чиє лице я розпізнав радше з екрану, ніж зі сцени. То був Браян Мартін, найпопулярніший на той момент герой кіно. Він знімався разом із Джейн Вілкінсон у кількох фільмах.

— Дивовижна, хіба ні? — промовила леді Еджвер. Її супутник розсміявся.

— Джейн, ти так захопилася!

— Але вона справді чудова! Набагато краща, ніж я уявляла!

Я не розчув відповіді її компаньйона. Карлотта Адамс розпочала свій черговий експромт.

Те, що сталося пізніше, я й досі вважаю дуже цікавим збігом обставин.

Після театру ми з Пуаро поїхали повечеряти в «Савой».

За сусіднім столиком сиділи леді Еджвер, Браян Мартін та двоє інших людей, яких я не знав. Коли я вказував на них своєму другові, ще одна пара сіла за столик позаду них. Обличчя жінки було мені знайоме, та доволі дивно, що якусь мить я не міг згадати, хто вона.

Та я раптом зрозумів, що розглядаю саму Карлотту Адамс! Чоловіка я не знав. Він був доглянутий,

з доброзичливим, але дещо пустим обличчям. Не з тих, що мені до вподоби.

Міс Адамс була одягнена надто непримітно, у чорне. Її обличчя не належало до тих, що одразу ж привертають увагу чи запам'ятовуються. То було одне з тих рухливих і чутливих облич, що насамперед ідеальні для мистецтва наслідування. Воно могло легко прийняти риси іншої людини, однак не мало власних характерних ознак.

Я поділився своїми думками з Пуаро. Він уважно слухав мене, схилиючи яйцеподібну голову вбік, водночас метаючи пронизливі погляди на два вказані столики.

— То це леді Еджвер? Так, я пам'ятаю. Бачив її на сцені. Вона — *belle femme*¹.

— Ще й акторка нівроку.

— Можливо.

— Ви, здається, не надто переконані.

— Гадаю, усе залежить від ролі, мій друже. Якщо Джейн Вілкінсон у центрі п'єси і все обертається навколо неї — так, вона виконує свою роль. Сумніваюся, що вона могла б належно зіграти якусь другорядну роль, чи навіть, як це називають, характерну роль. П'єса має бути написана про неї та для неї. Мені здається, що вона з тих жінок, які цікавляться лише собою. — Мій друг замовк, а потім додав досить несподівано: — Життя таких людей сповнене великих небезпек.

— Небезпек? — перепитав я, здивувавшись.

¹ Гарненька жінка (фр.). — Тут і далі прим. перекл.

— Бачу, я скористався словом, яке здивувало вас, *mon ami*¹. Саме так, небезпек. Бо, розумієте, такі жінки, як вона, бачать лише одне — себе. Такі жінки не помічають загроз та ризиків, що їх оточують — зіткнення мільйонів інтересів та взаємозв'язків життя. Ні, перед ними лише власний прямиий шлях. Тому, рано чи пізно — катастрофа.

Мене це зацікавило. Я зізнався собі, що така точка зору не спадала мені на думку.

— А як щодо іншої? — запитав я.

— Міс Адамс?

Пильний погляд Пуаро озирнув її столик.

— І що? — всміхнувся він. — Що вам сказати про неї?

— Лише ваше враження.

— *Mon cher*², сьогодні ввечері я замість ворожки, що читає по долонях і розповідає про натуру людини?

— І вам це вдається краще, ніж багатьом ворожкам, — зауважив я.

— Ви настільки вірите мені, Гастінгсе. Я зворушений. Хіба ви не знаєте, мій друже, що кожен з нас — це величезна загадка, лабіринт суперечливих пристрастей, бажань і схильностей? *Mais oui, c'est vrai*³. Можна робити власні умовиводи, але пам'ятайте, що у дев'яточох із десяти разів ми помиляємося.

¹ Мій друже (*фр.*).

² Мій любий (*фр.*).

³ Хоча так, це правда (*фр.*).

— Та не Еркюль Пуаро, — сказав я, всміхаючись.

— Навіть Еркюль Пуаро! О! Я чудово знаю, що ви постійно вважаєте мене марнославним, але, загалом, можу запевнити вас, що насправді я дуже скромна особа.

Я розсміявся.

— Ви — і скромні?

— Саме так. Хіба що — визнаю — трохи пишаюся своїми вусами. Ніде в Лондоні я не бачив їм рівних.

— Можете не боятися, — сухо мовив я. — Ви й не побачите. То ви не наважитесь висловити свої висновки щодо Карлотти Адамс?

— *Elle est artiste!*¹ — сказав просто Пуаро. — Це пояснює майже все, еге ж?

— І все-таки, ви не думаєте, що на життєвому шляху на неї чекають небезпеки?

— Вони чекають на нас усіх, мій друже, — серйозно прорік мій друг. — Лихо, може, постійно чекає, щоб кинутися на нас. Та щодо вашого питання, гадаю, успіх не омине міс Адамс. Вона прониклива, та є дещо більше. Без сумніву, ви вже помітили, що вона єврейка?

Я не помітив. Та тепер, коли він згадав про це, я побачив легкі сліди її семітського походження. Пуаро кивнув.

— А це дорога до успіху. І все-таки, на ній є один небезпечний провулок — оскільки ми досі говоримо про безпеку, еге ж?

— Про що ви?

¹ Вона — акторка! (*фр.*)

— Про жагу грошей. Саме любов до грошей може змусити таку жінку звернути зі шляху розсудливості та обережності.

— Вона може змусити звернути будь-кого, — сказав я.

— Ваша правда, але хай там як, ви чи я помітимо небезпеку. Ми можемо зважити всі плюси і мінуси. А якщо ж надто перейматися грошима, то бачитимеш тільки гроші, усе інше залишиться в тіні.

Серйозність Пуаро змусила мене розсміятися.

— Есмеральда, циганська королева, у чудовій формі, — пожартував я.

— Людська психологія — це цікаво, — незворушно вів далі мій друг. — Неможливо цікавитися злочинами, не зацікавившись психологією. Фахівця цікавить не просто акт убивства, а те, що лежить *за* ним. Гастінґсе, розумієте мене?

Я запевнив, що чудово розумію його.

— Я помітив, Гастінґсе, що, коли ми працюємо над справою, ви завжди наполягаєте на фізичних діях. Ви хочете, щоб я міряв сліди, аналізував цигарковий попіл, ліг на живіт і вивчав якусь дрібничку. Ви ніяк не збагнете, що, розслабившись у м'якому кріслі й заплющивши очі, можна набагато швидше вирішити будь-яку проблему. Тоді дивишся на все очима розуму.

— Тільки не я, — зізнався я. — Коли я відкидаюся в кріслі й заплющую очі, зі мною відбувається лише одне!

— Це я теж помітив! — відповів Пуаро. — Це дивно. У такі моменти мозок мав би гарячково працювати,

а не поринати в лінивий сон. Розумова діяльність — така цікава, така збуджувальна! Зайнятість маленьких сірих клітинок — це ж інтелектуальна насолода. Їм і лише їм можна довірити вивести нас із туману до правди...

Гадаю, у мене вже виробилася звичка відволікатися, щойно мій друг-детектив згадує маленькі сірі клітинки. Я вже стільки про це чув раніше.

Цього разу мою увагу привернули четверо осіб за суціднім столиком. Коли монолог Пуаро закінчився, я зауважив із посмішкою:

— Пуаро, ви користуєтеся успіхом. Прекрасна леді Еджвер не зводить із вас очей.

— Без сумніву, їй повідомили, хто я, — сказав він, безуспішно намагаючись здаватися скромним.

— Гадаю, це ваші видатні вуса, — промовив я. — Вона замилювалася їхньою красою.

Мій друг непомітно погладив їх.

— Це правда, вони унікальні, — визнав він. — Мій друже, та «зубна щітка», як ви називаєте свої вуса — це щось жахливе, просто злочин, навмисне знущання над даром природи. Не носіть такі, благаю!

— Боже мій! — вигукнув я, проігнорувавши прохання Пуаро. — Леді підводиться. Гадаю, вона йде поговорити з нами. Браян Мартін заперечує, та вона не слухає його.

— Мсьє Еркюль Пуаро? — пролунав ніжний хрипкий голос.

— До ваших послуг.

— Мсьє Пуаро, я хотіла б поговорити з вами. Мені конче потрібно з вами поговорити.

— Звичайно, мадам. Сядете?

— Ні, ні, не тут. Я хочу поговорити віч-на-віч. Піднімося нагору, в мій номер.

До жінки підійшов Браян Мартін і заговорив із нехвальним смішком:

— Джейн, почекай трохи. Ми ще не закінчили вечеряти. Як і мсьє Пуаро.

Але цю жінку було непросто відволікти від її намірів.

— І що, Браяне, в чому проблема? Вечерю принесуть у номер. Домовся з ними про це, добре? І, Браяне...

Вона пішла за ним і, здавалося, переконувала його в чомусь. Наскільки я зрозумів, чоловік опирався, хитаючи головою і суплячись. Однак вона взялася доводити щось іще наполегливіше, і, зрештою, знизавши плечима, він поступився.

Раз чи двічі під час їхньої розмови жінка зиркала на столик, за яким сиділа Карлотта Адамс, і я гадав собі, чи їхня розмова якось стосується американки.

Наполігши на своєму, Джейн Вілкінсон повернулася до нас, сяючи.

— Ходімо просто зараз, — сказала вона, сліпучою усмішкою запросивши й мене.

Те, що ми можемо не погодитися на її пропозицію, навіть не спадало їй на думку. Вона змусила нас піти за нею, і не подумавши вибачитися.

— Як мені пощастило познайомитися сьогодні з вами, мсьє Пуаро, — говорила вона дорогою до ліфта. — Дивовижно, як усе просто складається для мене. Я саме сиділа і думала, що ж мені робити, а тут ви за сусіднім столиком, і я сказала собі: «Мсьє Пуаро порадить, як вчинити».

Жінка перервалася, щоб сказати ліфтеру: «Третій поверх».

— Якщо я можу вам чимось допомогти... — почав було Пуаро.

— Звісно, що можете. Чула, ви найдивовижніша людина на світі. Хтось повинен вирвати мене з тієї скрути, у якій я перебуваю, і впевнена, що саме ви — та людина.

Ми вийшли на третьому поверсі, Джейн Вілкінсон провела нас коридором. Зупинившись на мить біля дверей, ми увійшли в один із найрозкішніших номерів готелю «Савой».

Кинувши білу хутряну накидку на одне з крісел, а інкрустовану коштовними камінцями сумочку — на стіл, акторка опустила у вільне крісло і вигукнула:

— Мсьє Пуаро, мені потрібно якимось позбутися свого чоловіка!

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

Вечеря

Моєму бельгійському другові знадобився певний час, щоб оговтатися.

— Але, мадам, — промовив він, блиснувши очима, — позбуватися чоловіків — не моя спеціалізація!

— О, звісно, я це знаю.

— Вам потрібен юрист.

— А тут ви помиляєтесь. Я вже сита по горло тими юристами. Я мала справу і з чесними юристами, і з шахраями, та жоден із них мені не допоміг. Юристи просто знають закон, і вони, здається, позбавлені хоча б якогось здорового глузду.

— А я ні, по-вашому?

Акторка розсміялася.

— Подейкують, мсьє Пуаро, у вас чуття, як у kota.

— *Comment?*¹ Як у kota? Не розумію.

— Що ж, ви саме той, хто мені потрібен.

— Мадам, маю я чи не маю трохи клепки, — насправді, маю, не прикидатимусь. Але ваша дрібна справа — не мій жанр.

— Не розумію, чому ні. Це ж проблема.

— О, це точно!

— І складна, — продовжувала Джейн Вілкінсон. — Я сказала б, ви не з тих, хто боїться труднощів.

— Дозвольте привітати вас із правильним здогадом, мадам. Але ж знову, я не проводжу розслідувань для розлучень. Воно не зовсім приємне... *ce métier là*².

¹ Як? (*фр.*)

² Це ремесло (*фр.*).

— Дорогий мій, я не прошу вас шпигувати. Це нічого не дасть. Але я мушу позбутися того чоловіка, і я впевнена, що ви могли б розповісти мені, як це можна зробити.

Пуаро трохи помовчав, а тоді відповів. У його голосі з'явилися нові нотки:

— По-перше, скажіть мені, мадам, чому ви так сильно хочете «позбутися» лорда Еджвера?

Акторка не завагалася з відповіддю, що була швидка і продумана:

— Чому ж, я скажу. Я хочу одружитися знову. Яка ще причина може бути?

Її величезні блакитні очі випромінювали щирість.

— Хіба не легше розлучитися?

— Ви не знаєте мого чоловіка, мсьє Пуаро. Він... Він... — Співрозмовниця здригнулася. — Я не знаю, як пояснити. Він дивакуватий, не такий, як інші.

Вона помовчала, а тоді продовжила:

— Йому не слід було одружуватися... ні з ким. Я знаю, що кажу. Я не можу це описати, та він — дивний. Перша дружина, знаєте, утекла від нього. Покинула тримісячну дитину. Він відмовився давати їй розлучення, і нещасна жінка померла десь за кордоном. Тоді він одружився зі мною. Що ж, я не витримала, злякалася. Я покинула його і поїхала у Штати. У мене немає приводів для розлучення, але навіть якби вони були, він би навіть не помітив їх. Він — якийсь фанатик.

— Мадам, у деяких штатах Америки ви змогли б розлучитися.

- Це не для мене, бо я збираюся жити в Англії.
— Ви хочете жити в Англії?
— Так.
— Хто ж той чоловік, з яким ви прагнете одружитися?
— У цьому й річ. Герцог Мертонський.

Я аж ахнув від несподіванки. Герцог Мертонський досі розбивав надії багатьох матерів, що мали дочок на виданні. Молодик із чернечою вдачею, пристрасний англокатолик, а ще подейкували, що він повністю в руках своєї матері, грізної вдови-герцогині. Молодий герцог вів аскетичне життя, збирав китайський фарфор і, як казали, мав естетичний смак. Говорили, що він не цікавиться жінками.

— Я просто божеволію від нього, — сентиментально мовила Джейн. — Він не схожий на інших, а Мертонський замок такий чудовий. Усе це — найромантичніше, що відбувалося зі мною. Він надзвичайно вродливий, як замріяний чернець.

На мить вона затихла.

— Вийшовши заміж, я покину сцену. Вона вже набридла мені.

— А тим часом, — сухо нагадав Пуаро, — лорд Еджвер стоїть на шляху цих романтичних мрій.

— Так! І це просто виснажує мене, — вона замислено оперлася на спинку крісла. — Звісно, якби ми були в Чикаго, його б легко прибрали, але тут у вас до гангстерів не звертаються.

— Тут, — посміхнувся мій друг, — вважають, що кожен має право на життя.

— Ну, я б не сказала. Гадаю, вам було б краще без деяких політиків, а те, що я знаю про Еджвера, дає мені право думати, що він теж буде невеликою втратою, радше навпаки.

У двері постукали, увійшов офіціант із вечерею. Джейн Вілкінсон продовжувала обговорювати свою проблему, не звертаючи уваги на його присутність.

— Мсьє Пуаро, я не хочу, щоб ви вбивали його.

— Дякую, мадам.

— Я подумала, що ви можете якось розумно поговорити з ним. Переконайте його прийняти розлучення. Я впевнена, ви зможете.

— Мадам, гадаю, ви переоцінюєте мене.

— О, мсьє Пуаро, але ж ви можете *щось* вигадати. — Жінка нахилилася вперед. Її блакитні очі знову широко розплющилися. — Вам же хотілося б, щоб я була щасливою, чи не так?

Її голос був ніжним, приглушеним і надзвичайно спокусливим.

— Я хотів би, щоб усі були щасливі, — обачно промовив детектив.

— Звісно, та я говорила не про всіх. Я думала лише про себе.

— Я сказав би, мадам, ви завжди так робите.

Він посміхнувся.

— Вважаєте мене егоїсткою?

— О, мадам, я такого не говорив.

— Визнаю, так і є. Але, бачте, я просто ненавиджу бути нещасливою. Це навіть впливає на мою акторську гру. І я буду такою нещасною, допоки він не погодиться на розлучення... або помре. Загалом, — задумливо продовжувала Джейн, — було б набагато краще, якби він помер. Тоді я почувалася б цілковито вільною від нього.

Вона глянула на Пуаро, шукаючи співчуття.

— Ви ж *допоможете* мені, мсьє Пуаро, еге ж? — Жінка підвелася, підбрала білу накидку й стояла, благально дивлячись на маленького бельгійця. Я почув гул голосів у коридорі. Двері були привідчинені. — Якщо ви цього не зробите... — продовжувала вона.

— Якщо я цього не зроблю, мадам?

Та розсміялася.

— Тоді я викличу таксі, поїду до нього й сама приберу його.

Сміючись, вона зникла в сусідній кімнаті саме тієї миті, коли в номер увійшов Браян Мартін з американкою, Карлоттою Адамс, та її супутником, а також ті двоє, що вечеряли з ним та Джейн Вілкінсон. Їх відрекомендували як містера та місіс Відберн.

— Мої вітання, — промовив Браян. — А де Джейн? Хочу повідомити їй, що я виконав доручення.

Джейн з'явилася на порозі спальні з помадою в руці.

— Ти привів її? Як чудово! Міс Адамс, я така захоплена вашим виступом! Я відчула, що просто мушу познайомитися з вами. Проходьте, поговоріть зі мною, поки

я трохи підправлю обличчя. У мене надзвичайно жахливий вигляд.

Карлотта Адамс прийняла запрошення, а Браян Мартін сів у крісло.

— Ну, мсьє Пуаро, — почав він, — і ви потрапили в пастку. І що, наша Джейн переконала вас захищати її інтереси? Рано чи пізно, ви здастесь. Слово «ні» їй незрозуміле.

— Мабуть, раніше вона не чула його.

— Джейн — дуже цікава особистість, — сказав Браян. Він відкинувся у кріслі та ліниво видихнув цигарковий дим до стелі. — Для неї немає табу чи якоїсь моралі. Не скажу, що вона саме аморальна, ні. Вона радше не знає, що таке мораль. У житті для Джейн існує лише одне — те, що хоче вона.

Він розсміявся.

— Гадаю, вона б доволі безжурно скоїла вбивство, але її б ранило до болю, якби її зловили й захотіли повісити за це. Проблема в тому, що її справді зловлять. У неї немає голови на плечах. Джейн уявляє вбивство так: під'їхати в таксі, зайти, назвавши своє ім'я, і застрелити когось.

— Цікаво, навіщо ви це розповідаєте? — пробурмотів Пуаро.

— Даруйте?

— Ви добре знаєте її, мсьє?

— Я сказав би, що знав...

Браян Мартін знову засміявся, і мене вразило, що його сміх виявився незвично болючим.

— Погоджуетесь? — він звернувся до інших.

— О, Джейн егоїстична, — мовила місіс Відберн. — Хоча, акторка має бути такою. Тобто якщо хоче показати свою індивідуальність.

Мій друг не говорив. Він розглядав обличчя Браяна, вивчаючи його з цікавим, допитливим виразом, який я не міг зрозуміти.

Цієї миті з сусідньої кімнати випливла Джейн, а за нею Карлотта Адамс. Я припустив, що Джейн «підправила обличчя», хай що там означала ця фраза, і була задоволена. Та, як на мене, лице було таким же, як раніше, адже його просто неможливо було зробити красивішим.

Вечеря, яка відбулася опісля, пройшла весело, хоча іноді у мене виникало відчуття чогось прихованого, яке я не міг пояснити.

Джейн Вілкінсон не була з цим пов'язана, як я гадав. Вона, без сумніву, була молодою жінкою, що діяла напролом. Вона хотіла поговорити з Пуаро, тож негайно перейшла до справи і добилася свого, не відкладаючи. Тепер вона була у надзвичайно гарному настрої. Її бажання запросити Карлотту Адамс на вечерю було простою примхою. Її дуже потішила, як тільки може втішити дитину, талановита пародія на себе.

Ні, це відчуття чогось прихованого не стосувалося Джейн Вілкінсон. А кого ж?

Я почав вивчати гостей по черзі. Браян Мартін? Він, звичайно, не поведився природно. Та це, сказав я собі, мабуть, пов'язано з тим, що він кінозірка. Надмірна

впевненість зарозумілого чоловіка, що звик грати роль і не міг цього позбутися.

Хай там як, Карлотта Адамс поводитися доволі природно. То була скромна дівчина з приємним тихим голо-сом. Тепер, скориставшись можливістю бути в безпосередній близькості від неї, я взявся уважніше вивчати її. Безперечно, в ній був певний шарм, але радше зі знаком «мінус». Він виражався у відсутності якоїсь риси, що виділялася, звертала на себе увагу. Карлотта була втіленням м'якої злагодженості. Навіть її зовнішність була непримітною. М'яке темне волосся, очі блідо-блакитні, майже безбарвні, бліде обличчя та рухливий і чутливий рот. Таке обличчя вам сподобається, але навряд чи ви впізнали б його, зустрівши дівчину в іншому одязі.

Її, здавалося, задовольняли люб'язність та схвальні приповідки Джейн. Як і будь-яку дівчину, подумав я, і тоді, саме тієї миті сталося дещо, що змусило мене переглянути свої поспішні висновки.

Карлотта Адамс поглянула на Джейн Вілкінсон, яка сиділа по той бік столу і саме повернулася до Пуаро, щоб сказати йому щось. Карлотта зацікавлено вивчала акторку, здавалося, вона цілеспрямовано оцінювала її, і водночас мене вразила достеменно ворожість у цих блідо-блакитних очах.

Можливо, це моя уява. А може, справжнісінька професійна заздрість. Джейн була успішною акторкою, що добилася визнання, тоді як Карлотта лише починала підніматися щаблями.

Я подивився на інших трьох присутніх. Містер і місіс Відберн? Як щодо них? Чоловік був високий, зовсім худий, а жінка — повновида білява щебетуха. Вони виявилися заможними людьми з тягою до всього, що стосувалося сцени. Власне, вони не бажали обговорювати жодну іншу тему. На їхній превеликий жаль, через мою нещодавню відсутність в Англії вони визнали мене не надто поінформованим співрозмовником, і зрештою місіс Відберн повернулася до мене своїми широкими плечима й більше не згадувала про моє існування.

Останнім гостем був смаглявий молодик із життерадісним обличчям, який супроводжував Карлотту Адамс. Із самого початку у мене закралися підозри, що він не настільки тверезий, як мав би бути. Коли він випив ще трохи шампанського, це стало очевидно.

Здавалося, він страждав від глибокого почуття провини. Першу половину вечері він провів у похмурій тиші. Та потім вилив свою душу переді мною, напевно, під враженням, що я один з його найдавніших друзів.

— Що я хочу сказати... — говорив він. — Це не так. Ні, друже, усе не...

Я навмисно оминаю певну невиразність його слів.

— Я хочу сказати... — продовжував він. — Я питаю тебе? Тобто, візьмімо дівчину, що, скажімо, усюди пхає свого носа. Тиняється тут і все псує. Не те, щоб я сказав їй те, чого не слід було. Вона не з таких. Сам знаєш, батьки-пуритани, «Мейфлавер», усе таке. Та чорт з ним, дівчина порядна. Тобто... А про що я говорив?

— Що то було важко, — промовив я заспокійливо.

— Так, чорт його забирай, так! І, от чорт, довелося позичити гроші на цю гулянку в мого кравця. Дуже люб'язний хлопака. Я винний йому гроші роками. Такий своєрідний зв'язок між нами. Дружні стосунки — головне, еге ж, друзяко? Як от у нас із тобою. Як у нас. До речі, а хто ти такий?

— Мене звати Гастінгс.

— Не може бути! Я б заприсягся, що тебе звати Спенсер Джонс. Старий добрий Спенсер Джонс. Знаю його ще з Ітона та Гарроу¹. Позичив у нього п'ять фунтів. Що сказати, як же схоже одне обличчя на інше. От були б ми китайцями, узагалі не розпізнавали б одне одного.

Чоловік сумно похитав головою, а тоді раптом звеселів і випив ще трохи шампанського.

— Мисли позитивно, друзяко! — звернувся він до мене. — Я завжди кажу, мисли позитивно. Прийде день — мені, напевно, стукне років сімдесят п'ять — коли я стану багатим. От помре дядько, то й заплачу кравцеві.

Він сидів і щасливо всміхався цій думці.

Не знаю чому, але в мене склалося позитивне враження про цього молодика. У нього було кругле обличчя і до абсурду малі вусики, через що здавалося, наче то точка посеред пустелі.

Я помітив, що Карлотта Адамс наглядає за ним. Укотре глянувши на нього, вона підвелася, щоб піти.

¹ Приватні навчальні заклади для хлопчиків.

— Так мило, що ви прийшли до нас! — сказала Джейн. — Обожаю робити все спонтанно. А ви?

— О ні, — мовила міс Адамс. — Я завжди старанно все планую, перш ніж діяти. Це береже... нерви.

У її тоні було щось не зовсім приємне.

— Що ж, у будь-якому разі результати говорять за вас, — засміялася Джейн Вілкінсон. — Не знаю, чи отримувала я колись стільки задоволення, як на сьогоднішньому вечірньому шоу.

Напруження зникло з обличчя Карлотти.

— Дуже люб'язно з вашого боку, — тепло сказала вона. — Я дуже ціную ваші слова. Мені потрібне заохочення. Як і всім.

— Карлотто, — пробелькотів молодик із чорними вусиками, — подякуй тітці Джейн за вечерю, потисніть одна одній руки і ходімо.

Те, як прямо він пішов до дверей, було дивом зосередженості. Карлотта швидко рушила за ним.

— Ну, — озвалася Джейн, — що це зайшло сюди і назвало мене тіткою Джейн? Я й не помітила його раніше.

— Любонько, — сказала місіс Відберн, — тобі й не потрібно звертати на нього уваги! Найобдарованіший студент драматичного гуртка Оксфордського університету. А тепер і не віриться, чи не так? Шкода, що такий великонадійний талант зійшов нанівець. Але і нам з Чарльзом час іти!

І, як належить, подружжя Відбернів покинуло номер. Браян Мартін приєднався до них.

— Ну, мсьє Пуаро?

Мій друг посміхнувся акторці.

— *Eh bien*¹, леді Еджвер?

— Не називайте мене так, заради Бога! Я хочу забути це прізвисьце! Ви — найбезсердечніший чоловічок у Європі!

— Ні, ні, я не безсердечний.

Я подумав, що Пуаро, напевно, випив шампанського на келих більше, ніж потрібно.

— То ви зустрінетеся з моїм чоловіком? Змусите його зробити те, що я хочу?

— Я зустрінуся з ним, — завбачно пообіцяв мій друг.

— І якщо він відмовиться — а він такий — тоді ви придумаете якийсь розумний план. Кажуть, мсьє Пуаро, ви найрозумніший чоловік в Англії.

— Мадам, коли я безсердечний, то на всю Європу, а щодо розуму ви згадали лише Англію.

— Якщо ви все влаштуєте, я згадаю про весь світ!

Пуаро підняв руку, стримуючи її.

— Мадам, я нічого не обіцяю. Це зацікавило мене з психологічної точки зору, і я спробую домовитися про зустріч із вашим чоловіком.

— Психологізуйте його, скільки завгодно. Може, це піде йому на користь. Але ви повинні впоратися із завданням, заради мене. Мені потрібне це кохання, мсьє Пуаро.

¹ Ну (*фр.*).

І мрійливо додала:

— Лишень подумайте, яка це буде сенсація!

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ

Чоловік із золотим зубом

Через кілька днів, за сніданком, Пуаро кинув мені листа, якого щойно відкрив.

— Ну, *mon ami*, — сказав він. — Що думаєте про це?

Записка була від лорда Еджвера, у ній холодною офіційною мовою повідомлялося про зустріч об одинадцятій годині наступного дня.

Маю зізнатися, мене це дуже здивувало. На вечері я був сприйняв слова Пуаро, як несерйозні, — у такому розслабленому оточенні — і я й не уявляв, що він насправді зробив певні кроки, щоб виконати свою обіцянку.

Мій друг, який був надзвичайно спостережливий, прочитав мої думки, і його очі засяяли.

— Так, *mon ami*, то було не тільки шампанське.

— Я не мав цього на увазі.

— Мали, мали... Про себе ви подумали, що бідний старий, піддавшись владі алкоголю, обіцяє те, чого не виконає, тобто не збирається виконувати. Але, мій друже, обіцянки Еркюля Пуаро — священні.

І він величаво підвівся після своїх останніх слів.

— Звісно, звісно. Я знаю, — квапливо сказав я. — Але я подумав, що ваше рішення трохи — так би мовити — піддалося впливу.

— Я не маю звички дозволяти, щоб на мої рішення «впливали», як ви сказали, Гастінгсе. Найкраще і найсухіше шампанське, навіть найспокусливіша красуня із золотистим волоссям — ніщо не вплине на Еркюля Пуаро. Ні, *mon ami*, я просто зацікавився, от і все.

— Любовним романом Джейн Вілкінсон?

— Не зовсім. Любовний роман, як ви його назвали — щось занадто банальне. Це — лише черговий крок до успішної кар'єри дуже вродливої жінки. Якби герцог Мертонський не мав ні титулу, ні багатства, його романтична схожість на замріяного ченця більше б не цікавила леді. Ні, Гастінгсе, мене інтригує психологічний аспект справи. Взаємозв'язок персонажів. Я радий, що маю можливість вивчити лорда Еджвера зблизька.

— То ви не очікуєте, що виконаєте свою місію?

— *Pourquoi pas?*¹ У кожного своє слабке місце. Не думайте, Гастінгсе, що оскільки я вивчаю справу з психологічної точки зору, я не докладу усіх зусиль, щоб виконати завдання, довірене мені. Я завжди люблю поправлятися у своїй винахідливості.

Я боявся, що розмова перейде до маленьких сірих клітинок, але, дякувати Богу, обійшлося.

¹ Чому б ні? (фр.)

ЗМІСТ

<i>Розділ перший. Вечір у театрі</i>	7
<i>Розділ другий. Вечеря</i>	18
<i>Розділ третій. Чоловік із золотим зубом</i>	31
<i>Розділ четвертий. Зустріч</i>	42
<i>Розділ п'ятий. Убивство</i>	54
<i>Розділ шостий. Удова</i>	64
<i>Розділ сьомий. Секретарка</i>	75
<i>Розділ восьмий. Припущення</i>	87
<i>Розділ дев'ятий. Друга смерть</i>	93
<i>Розділ десятий. Дженні Драйвер</i>	102
<i>Розділ одинадцятий. Егоїстка</i>	113
<i>Розділ дванадцятий. Донька</i>	122
<i>Розділ тринадцятий. Небіж</i>	132
<i>Розділ чотирнадцятий. П'ять запитань</i>	142
<i>Розділ п'ятнадцятий. Сер Монтег'ю Корнер</i>	154
<i>Розділ шістнадцятий. Здебільшого обговорення</i>	162
<i>Розділ сімнадцятий. Дворецький</i>	168
<i>Розділ вісімнадцятий. Інший чоловік</i>	176
<i>Розділ дев'ятнадцятий. Велична леді</i>	189
<i>Розділ двадцятий. Таксист</i>	197
<i>Розділ двадцять перший. Рональдова розповідь</i>	204

<i>Розділ двадцять другий. Дивна поведінка Еркюля Пуаро ..</i>	212
<i>Розділ двадцять третій. Лист.</i>	223
<i>Розділ двадцять четвертий. Новини з Парижа</i>	236
<i>Розділ двадцять п'ятий. Званий обід.</i>	242
<i>Розділ двадцять шостий. Париж?</i>	250
<i>Розділ двадцять сьомий. Щодо пенсне</i>	259
<i>Розділ двадцять восьмий. Пуаро ставить кілька запитань..</i>	268
<i>Розділ двадцять дев'ятий. Говорить Пуаро</i>	275
<i>Розділ тридцятий. Оповідь</i>	286
<i>Розділ тридцять перший. Останній лист</i>	293

Літературно-художнє видання

Серія «Легендарний Пуаро»

КРИСТИ Аґата
Смерть лорда Еджвера
Роман

Головний редактор *С. І. Мозгова*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *С. В. Півень*
Художній редактор *А. О. Попова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *А. М. Фурман*

Підписано до друку 04.02.2020. Формат 70x100/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Literaturna». Ум. друк. арк. 12,225.
Наклад 3900 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24
E-mail: cop@ksd.ua

Віддруковано з готових діапозитивів на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р. www.unisoft.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

UNISOFT

- за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88
 - на сайті Клубу: www.bookclub.ua
 - у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом
- Надсилається безоплатний каталог**

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua

Крісті А.

К82 Смерть лорда Еджвера : роман / Агата Крісті ; пер. з англ. Н. Хаєцької. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2020. — 304 с. — (Серія «Легендарний Пуаро», ISBN 978-617-12-6900-2)

ISBN 978-617-12-7648-2

ISBN 978-0-00-816485-0 (англ.)

Усі знали лорда Еджвера. А також боялися. Подейкували, що він був сімейним тираном, а за своїми статками приховував садистські нахили. І ось Лондон здригається від звістки: Еджвера вбито. Тіло знайшли в особистій бібліотеці лорда. Здавалося б, класичний злочин. Якби не одна дивна деталь, про яку дізнається Пуаро: костюмований розіграш, що передував убивству. Кому спало на думку скоїти злочин у такий дивний спосіб? Під чією маскою сховався вбивця?..

УДК 821.111

НЕПЕРЕВЕРШЕНІ РОМАНИ ВІД КОРОЛЕВИ ДЕТЕКТИВУ!

Вбивство у «Східному експресі»

Таємнича пригода в Стайлзі

Пуаро веде слідство

Загадка «Блакитного потяга»

Трагедія в трьох діях

Убивство Роджера Екройда

Небезпека «Дому на околиці»